

Sammendrag:

Trygghet i transport

Oppfatninger av trygghet ved bruk av ulike transportmidler

Rapporten viser resultatene fra en intervjuundersøkelse med spørsmål om hvor trygge ulike transportmidler ble oppfattet å være. Undersøkelsen ble gjennomført høsten 2003, og spørsmålene var formulert på samme måte som i en lignende undersøkelse som ble gjennomført i 2000. Det er dermed mulig å undersøke om det har skjedd endringer i oppfatningene av trygghet ved transport fra 2000 til 2003.

Resultatene viser at det har skjedd statistisk pålitelige endringer, bortsett fra når det gjelder fly. For alle andre transportmidler som det er spurt om har andelen som opplever dem som trygge økt. Størst er økningen for tog. Grunnen er trolig at undersøkelsen i 2000 ble gjennomført kort tid etter flere alvorlige togulykker (Åsta, Lillestrøm). Andelen som oppfattet tog som trygt var den gang lav sammenlignet med tidligere undersøkelser både i inn- og utland. Dette viser at forekomsten av store ulykker, og mediaomtalen av dem sterkt kan påvirke oppfatningene av hvor trygge transportmidlene er, men at effektene av slike enkelthendelser forsvinner over tid.

Ser vi bort fra at resultatene for tog, er mønsteret i oppfatningene når det gjelder ulike transportmidler temmelig stabilt; kollektive transportmidler vurderes generelt som tryggere enn private transportmidler. I 2003 ble det også spurt om motorsykkel, sykkel og gange, og resultatene bekrefter dette generelle mønsteret.

Motorsykkel er det transportmidlet som færrest opplever som trygt, deretter kommer sykkel og gange. Privat bil oppleves som tryggere, men ikke som så trygt som de kollektive transportmidlene fly, tog, buss og båt. De som har førerkort for motorsykkel, oppfatter dette transportmidlet som mer trygt enn de uten førerkort. Blant de med førerkort for bil er det et stort flertall som sier at det er tryggere å kjøre selv enn å være passasjer. Dette viser at i hvilken grad man har egen kontroll over kjøretøyet har betydning for oppfatningen av trygghet.

Menn oppfatter generelt at de forskjellige transportmidlene er mer trygge enn det kvinner gjør. Eldre opplever privat bil, motorsykkel og fly som mindre trygt enn det yngre gjør. Unge kvinner skiller seg ut og oppfatter kollektive transportmidler som buss, båt og tog som mer utrygt enn andre grupper. En grunn til det kan være at de har svart ut fra at trygghet også dreier seg om ikke å bli antastet eller plaget av andre passasjerer, og at nettopp unge kvinner i større grad enn andre opplever slike ubehagelige hendelser. Det viser at en i framtidige undersøkelser bør spesifisere nærmere hva slags utrygghet man forsøker å kartlegge.